

Алла Д. Чикуркова¹, Наталія В. Покотильська²,
Сергій М. Коваленко³, Раїса М. Циган⁴

СЕПАРУВАННЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІНСЬКИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКОГО І КРЕАТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛІВ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасному світі, що динамічно змінюється та стикається з численними викликами, зокрема в умовах воєнного стану, надзвичайно актуальним є питання розвитку лідерського та креативного потенціалів у здобувачів вищої освіти. Це дослідження присвячене аналізу та адаптації новітніх наукових методів управлінських досліджень для оптимізації освітнього процесу та формування фахівців, здатних до інновацій, швидкої адаптації та ефективного керівництва. Проведений аналіз літературних джерел висвітлює значущість підходів, що базуються на принципах ощадливого виробництва та гнучких методик, які успішно застосовуються в бізнес-середовищі. Ці підходи, попри їхнє походження, демонструють великий потенціал для інтеграції у вищу освіту, сприяючи розвитку важливих «м'яких» навичок та проактивного мислення у студентів. Дослідження розглядає управлінські підходи у вищій освіті як багатогранну сферу, що об'єднує менеджмент, педагогіку, психологію та соціологію. Ключовим аспектом є процес цілеспрямованого відбору, розмежування та адаптації найбільш релевантних та дієвих наукових інструментів з різних галузей знань. Цей процес ґрунтується на критеріях ефективності, можливості модифікації та міждисциплінарності. Такий підхід дозволяє створити комплексний методологічний апарат, що охоплює як традиційні, так і новаторські, соціально-психологічні та творчі методики. Формування лідерського потенціалу передбачає розвиток емоційного інтелекту, стратегічного мислення та навичок командної взаємодії, що реалізується через використання практичних завдань, імітаційних ігор та проєктної діяльності. Стимулювання креативного потенціалу забезпечується створенням сприятливої психологічної атмосфери, заохоченням допитливості, проведенням інтерактивних занять та залученням до проєктів, що вимагають оригінальних рішень. Кінцевою метою є створення інноваційного освітнього середовища, яке підтримує експерименти та готовність до ризику. Дослідження підкреслює взаємне посилення лідерського та креативного потенціалів, що створює синергетичний ефект у професійному становленні особистості. Лідерство надає здатність до формування перспективного бачення та мотивації, тоді як креативність дозволяє знаходити нестандартні рішення та інноваційні стратегії. Моделі розвитку цих потенціалів розглядаються на різних рівнях – інституційному, індивідуальному та груповому, що свідчить про системний підхід до їхнього формування. Оцінка ефективності застосованих методів є невід'ємною частиною дослідження. Вона здійснюється за допомогою як кількісних, так і якісних показників, що дозволяє об'єктивно оцінити прогрес та глибинно зрозуміти трансформаційні процеси у поведінці та особистісному становленні здобувачів. Систематична оцінка сприяє постійному вдосконаленню методології розвитку цих ключових потенціалів. Отже, це дослідження наголошує на важливості інтеграції сучасних управлінських методів у систему вищої освіти для цілеспрямованого розвитку лідерського та креативного потенціалів здобувачів. Це забезпечить підготовку висококваліфікованих фахівців,

¹ Higher Educational Institution «Podillia State University», Kamianets-Podilskyi. Ukraine.

² Higher Educational Institution «Podillia State University», Kamianets-Podilskyi. Ukraine.

³ Academician Yuriy Bugay International Scientific and Technical University, Kyiv. Ukraine.

⁴ Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University, Kremenchuk Ukraine.

здатних ефективно функціонувати та впроваджувати інновації в умовах сучасних викликів, сприяючи сталому розвитку країни.

Ключові слова. Сучасні наукові методи, управлінські дослідження, організація дослідження, система, розвиток, лідерський потенціал, креативний потенціал, здобувачі вищої освіти, ефективність.

Табл. 2. Літ. 10.

DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-289-206-217

Alla Chykurkova, Nataliia Pokotytska, Serhii Kovalenko, Raisa Tsyhan

SEPARATION OF MODERN SCIENTIFIC METHODS OF MANAGEMENT RESEARCH IN THE SYSTEM OF DEVELOPING LEADERSHIP AND CREATIVE POTENTIAL OF HIGHER EDUCATION STUDENTS

In the modern world, which is dynamically changing and faces numerous challenges, in particular in conditions of martial law, the issue of developing leadership and creative potential in higher education students is extremely relevant. This study is devoted to the analysis and adaptation of the latest scientific methods of management research to optimize the educational process and form specialists capable of innovation, rapid adaptation and effective leadership. The conducted analysis of literary sources highlights the significance of approaches based on the principles of lean production and flexible methods, which are successfully used in the business environment. These approaches, despite their origin, demonstrate great potential for integration into higher education, contributing to the development of important «soft» skills and proactive thinking in students. The study considers management approaches in higher education as a multifaceted field that combines management, pedagogy, psychology and sociology. The key aspect is the process of purposeful selection, differentiation and adaptation of the most relevant and effective scientific tools from different fields of knowledge. This process is based on the criteria of efficiency, possibility of modification and interdisciplinarity. Such an approach allows creating a comprehensive methodological apparatus that covers both traditional and innovative, socio-psychological and creative methods. The formation of leadership potential involves the development of emotional intelligence, strategic thinking and team interaction skills, which is implemented through the use of practical tasks, simulation games and project activities. Stimulation of creative potential is ensured by creating a favorable psychological atmosphere, encouraging curiosity, conducting interactive classes and involving in projects that require original solutions. The ultimate goal is to create an innovative educational environment that supports experiments and willingness to take risks. The study emphasizes the mutual strengthening of leadership and creative potential, which creates a synergistic effect in the professional development of a person. Leadership provides the ability to form a perspective vision and motivation, while creativity allows you to find non-standard solutions and innovative strategies. Models for the development of these potentials are considered at different levels - institutional, individual and group, which indicates a systematic approach to their formation. Assessment of the effectiveness of the methods used is an integral part of the study. It is carried out using both quantitative and qualitative indicators, which allows you to objectively assess progress and deeply understand the transformation processes in the behavior and personal development of applicants. Systematic assessment contributes to the continuous improvement of the methodology for the development of these key potentials. Therefore, this study emphasizes the importance of integrating modern management methods into the higher education system for the purposeful development of the leadership and creative potential of applicants. This will ensure the training of highly qualified specialists who are able to function effectively and implement innovations in the conditions of modern challenges, contributing to the sustainable development of the country.

***Keywords.** Modern scientific methods, management research, research organization, system, development, leadership potential, creative potential, higher education students, efficiency.*

***Peer-reviewed, approved and placed:** 10.07.2025*

Постановка проблеми. Дослідження сепарування сучасних наукових методів управлінських досліджень у системі розвитку лідерського та креативного потенціалів здобувачів вищої освіти є вкрай актуальним. В умовах швидких глобальних змін, невизначеності та постійних викликів, таких як воєнний стан, вища освіта має ключове значення у формуванні фахівців, здатних до адаптації, інновацій та ефективного лідерства. Сучасний ринок праці вимагає від випускників не лише глибоких знань, а й розвинених «м'яких» навичок: креативності, критичного мислення, вміння розв'язувати проблеми та працювати в команді. Ці якості є основою лідерського та креативного потенціалів. Адаптація новітніх управлінських підходів, таких як Lean та Agile, в освітньому процесі дозволяє вишам не лише підвищити якість підготовки, а й забезпечити конкурентоспроможність своїх випускників у глобальному масштабі. Це дослідження є важливим для оптимізації освітніх програм та створення інноваційного середовища, що сприяє розвитку майбутніх лідерів України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз наданої літератури висвітлює кілька ключових напрямів, які є основою для дослідження сепарування сучасних наукових методів управлінських досліджень у контексті розвитку лідерського та креативного потенціалів здобувачів вищої освіти. Джерела можна умовно розділити на групи:

Низка джерел [5; 7-8] прямо вказують на важливість впровадження «Lean production» та Lean-інструментарію у діяльність підприємств, зокрема харчових, навіть в умовах воєнного стану. Це свідчить про універсальність та адаптивність Lean-підходів, які спрямовані на оптимізацію процесів, усунення втрат та підвищення ефективності. Хоча ці роботи зосереджені на підприємствах, їхні висновки є релевантними для освітнього процесу, оскільки розвиток лідерського та креативного потенціалів також вимагає ефективного «виробництва» знань та навичок без зайвих витрат часу та ресурсів. Зокрема, імплементація Lean-технологій в управління персоналом [7] може бути аналогічно застосована до управління розвитком студентів.

Ряд авторів [2; 6] розглядають сучасні методи інноваційного управління підприємством та галузями. Це підкреслює загальний тренд на впровадження інновацій та гнучких підходів в управлінську практику, що є основою для формування креативного мислення та лідерських якостей.

Роботи [3-4] акцентують увагу на стратегізуванні виробничого менеджменту та оптимізації витрат в умовах війни, зокрема для підприємств зі зберігання та переробки зерна. Це демонструє гостру потребу в адаптивних управлінських рішеннях та здатності до швидкого реагування на виклики. Розвиток лідерського потенціалу в здобувачів вищої освіти в таких умовах передбачає їхню підготовку до прийняття відповідальних рішень в кризових ситуаціях, а креативності — до пошуку нестандартних шляхів вирішення проблем. Багорка М. О. та ін. [1] доповнюють цей аспект, розглядаючи

антикризовий маркетинг, що також є важливою складовою управління в умовах невизначеності.

Посилання на корпоративні веб-сайти великих українських компаній, таких як «Нова пошта», DTEK та Kernel, є цінними для розуміння сучасних управлінських підходів, що вже застосовуються на практиці. Згадка про «Ключові корпоративні компетенції» Kernel та їхні «ТОП-події», а також «Внутрішній аудит та операційна ефективність» свідчить про те, що компанії активно працюють над розвитком своїх співробітників та оптимізацією процесів. Концепція «Near Miss» (Kernel) відображає підхід до безпеки виробництва через проактивне виявлення потенційних проблем, що може бути трансформовано в освітню парадигму розвитку проактивності та запобігання помилкам у студентів.

Згадка OKR (Goals and Key Results) (Happy Monday, n.d.) та циклу Шухарта-Демінга (PDCA) як інструментів цілепокладання, моніторингу та постійного вдосконалення, є особливо важливою. Це методи, які активно використовуються в сучасному менеджменті для досягнення амбітних цілей і можуть бути адаптовані для формування лідерських якостей через постановку та досягнення особистих та командних цілей, а також для розвитку креативності через постійний цикл планування, дії, перевірки та коригування.

Посилання на BPI Group щодо «Видів втрат у Ощадливому виробництві» та «Планового та автономного обслуговування обладнання (TPM)» є фундаментальними для розуміння принципів Lean. Сепарування цих методів для освітнього середовища передбачає ідентифікацію «втрат» в освітньому процесі (наприклад, неефективні методи навчання, відсутність мотивації, бюрократія) та розробку підходів для їх усунення. TPM, зосереджений на підтримці ефективності обладнання, може бути перенесений на підтримку та розвиток «людського капіталу» — здобувачів освіти.

Представлена література закладає міцний фундамент для дослідження сепарування сучасних наукових методів управлінських досліджень. Вона охоплює як теоретичні засади Lean-управління та інновацій, так і практичні аспекти їхнього застосування на підприємствах та в умовах кризи. Особливу цінність має згадка конкретних інструментів (OKR, PDCA) та корпоративних практик, які можуть бути адаптовані для розвитку лідерського та креативного потенціалів здобувачів вищої освіти [9-10]. Це дозволяє перейти від абстрактних концепцій до розробки конкретних методик та програм, що зроблять освітній процес більш гнучким, ефективним та орієнтованим на сучасні вимоги.

Метою даної статті є аналіз сучасних наукових методів управлінських досліджень в системі розвитку лідерського і креативного потенціалів здобувачів вищої освіти.

Основні результати дослідження. Управлінські дослідження у сфері вищої освіти — це багатогранна галузь, що поєднує менеджмент, педагогіку, психологію та соціологію для оптимізації освітнього процесу, підвищення його якості та сприяння розвитку всіх учасників. Їхня сутність полягає у систематичному аналізі інформації для виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень у таких сферах, як організація навчального процесу,

якість освіти, управління персоналом, стратегічне планування та інновації. Ці дослідження можуть бути класифіковані за їхньою метою, об'єктом, методами та періодичністю.

Ефективне освітнє управління є не просто адміністративною функцією, а потужним важелем для розвитку особистісного потенціалу здобувачів вищої освіти. Воно формує середовище, що сприяє академічній свободі, критичному мисленню, самостійності та відповідальності студентів. Завдяки залученню до самоврядування та проєктних команд, студенти розвивають лідерські якості, а інноваційні підходи стимулюють креативність та пошук нестандартних рішень. Таке управління підтримує самопізнання, емоційний інтелект та навички спілкування, готуючи випускників до викликів сучасного ринку праці та життя у динамічному світі.

Управлінські дослідження у вищій освіті спираються на декілька провідних концепцій. Компетентнісний підхід фокусується на формуванні у студентів не лише знань, а й комплексу практичних навичок та особистісних якостей, необхідних для успішної професійної діяльності. Особистісно орієнтований підхід визнає унікальність кожного здобувача освіти, прагнучи створити умови для його самореалізації та розвитку індивідуальної освітньої траєкторії. Системний підхід розглядає вищу освіту як взаємопов'язану цілісну структуру, де всі елементи впливають один на одного, дозволяючи оптимізувати взаємодію для комплексного розвитку потенціалу студентів. Нарешті, синергетичний підхід зосереджується на виникненні нових, якісно вищих властивостей системи завдяки взаємодії її елементів, стимулюючи співпрацю та самоорганізацію для інтенсивного розвитку лідерського та креативного потенціалів. Ці концепції взаємодоповнюють одна одну, створюючи міцну методологічну основу для управлінських досліджень у сфері вищої освіти.

Дослідження сепарування сучасних наукових методів в управлінських дослідженнях має на меті систематизувати та адаптувати інструментарій для розвитку лідерського та креативного потенціалу. Під «сепаруванням методів» у даному контексті розуміється процес цілеспрямованого відбору, розмежування та адаптації найбільш релевантних та ефективних наукових методів з різних галузей знань для їхнього застосування у специфічній сфері управлінських досліджень вищої освіти, спрямованих на формування визначених якостей. Це не просто перелік, а осмислений підхід до інтеграції різноманітного інструментарію.

Ключовими критеріями відбору є:

Ефективність: Здатність методу давати достовірні та корисні результати для вирішення поставлених завдань.

Адаптивність: Можливість модифікації та застосування методу в умовах освітнього середовища, враховуючи специфіку роботи зі здобувачами вищої освіти.

Інтердисциплінарність: Потенціал методу до інтеграції знань і підходів з різних наукових дисциплін (менеджмент, психологія, педагогіка, соціологія) для досягнення комплексного ефекту.

На основі цих критеріїв, можна здійснити групування методів, що охоплюють широкий спектр інструментів, необхідних для всебічного аналізу

та розвитку. До них належать перевірені часом класичні методи, які є фундаментом будь-якого наукового дослідження. Поряд з ними, доцільно використовувати інноваційні методи, що відображають сучасні тенденції в менеджменті та сприяють розвитку гнучкості та прогресивного мислення. Важливе місце посідають соціально-психологічні методи, які дозволяють глибоко розуміти особистісні характеристики, міжособистісні взаємодії та групову динаміку. Нарешті, для безпосереднього стимулювання оригінальності та пошуку нестандартних рішень застосовуються креативні методики. Таке сепарування дозволяє створити цілісний та гнучкий методологічний апарат для управлінських досліджень у сфері вищої освіти.

Формування лідерського потенціалу у здобувачів вищої освіти є одним із ключових завдань сучасної освіти, що вимагає глибокого методологічного осмислення. Роль сучасних управлінських досліджень у розвитку лідерства є визначальною, оскільки вони дозволяють ідентифікувати найефективніші підходи та інструменти для виховання майбутніх керівників та ініціаторів змін. Ці дослідження виходять за рамки суто академічних знань, фокусуючись на практичних аспектах розвитку компетенцій, необхідних для ефективного лідерства у складному та динамічному світі.

Методологічний аспект полягає у системному підході до розвитку цілої низки критично важливих якостей. Це охоплює методи розвитку емоційного інтелекту, що є фундаментом для розуміння себе та інших, ефективної комунікації та управління конфліктами. Сюди ж належать методи розвитку стратегічного мислення, які дозволяють бачити «велику картину», передбачати майбутні виклики та розробляти довгострокові плани. Не менш важливими є методи розвитку командної взаємодії, спрямовані на формування навичок ефективної співпраці, розподілу ролей, мотивації учасників та досягнення спільних цілей.

Приклади інтеграції цих методів у навчальні програми та проєктну діяльність є різноманітними. Це може бути реалізовано через кейс-стаді, що імітують реальні управлінські ситуації, де студенти мають ухвалювати рішення та оцінювати їх наслідки. Рольові ігри та симуляції допомагають відпрацювати навички переговорів, конфлікт-менеджменту та командної динаміки. Проєктна діяльність, особливо міждисциплінарні та соціально орієнтовані проєкти, надає студентам можливість взяти на себе лідерські ролі, управляти ресурсами, взаємодіяти з різними стейкхолдерами та вирішувати реальні проблеми, застосовуючи отримані знання та розвиваючи необхідні компетенції. Інтеграція сучасних методів управлінських досліджень дозволяє перейти від пасивного засвоєння інформації до активного формування лідерських якостей, адаптованих до вимог сьогодення.

У сучасному світі, що швидко змінюється, розвиток креативного потенціалу здобувачів вищої освіти стає не просто бажаним, а стратегічним вектором освітньої діяльності. Це є відповіддю на потребу суспільства в інноваційних рішеннях, здатності адаптуватися до невідомих викликів та генерувати нові ідеї в усіх сферах життя. Вища освіта покликана виховати фахівців, які не лише володіють знаннями, а й здатні до оригінального мислення, пошуку нестандартних підходів та ефективного розв'язання проблем.

Ефективне стимулювання креативності базується на певних психолого-педагогічних умовах. Це включає створення атмосфери психологічної безпеки, де студенти не бояться висловлювати сміливі ідеї та припускати помилок. Важливим є заохочення допитливості, експериментів та вільного пошуку. Педагоги мають виступати в ролі фасилітаторів, які підтримують самостійність, надають конструктивний зворотний зв'язок та мотивують до постійного розвитку. Індивідуалізація навчання, врахування стилів мислення та використання різноманітних завдань також є ключовими для розкриття креативних здібностей кожного студента.

У межах навчального процесу активно впроваджуються практики застосування креативних управлінських методик. Це можуть бути інтерактивні семінари, тренінги, воркшопи, спрямовані на розвиток нелінійного мислення, асоціативного пошуку та генерації ідей. Широко використовуються методи, що заохочують групову синергію та колективне розв'язання проблем, що дозволяє поєднувати різні погляди та створювати унікальні рішення. Залучення до проєктної діяльності, що вимагає оригінального підходу до постановки та вирішення завдань, також є потужним інструментом розвитку креативності.

Кінцевою метою є створення інноваційного освітнього середовища. Таке середовище характеризується відкритістю до нового, підтримкою ініціатив, гнучкістю навчальних програм та активною взаємодією з реальним сектором. Це не просто сукупність окремих методик, а комплексна система, яка постійно адаптується, заохочує ризик та експеримент, інтегрує технології та міждисциплінарні підходи. В інноваційному освітньому середовищі студенти мають можливість не лише засвоювати знання, а й активно їх застосовувати, творити та розвивати свій креативний потенціал, що є запорукою їхнього успіху та суспільного прогресу.

У сучасному світі, що вимагає постійних інновацій та ефективного управління в умовах невизначеності, взаємозв'язок лідерського та креативного потенціалів набуває особливого значення, формуючи інтегративний підхід до професійного становлення особистості. Ці два поняття не існують ізольовано, а взаємно підсилюють одне одного, створюючи синергетичний ефект. Лідер, позбавлений креативності, може виявитися нездатним до інновацій та адаптації, тоді як креативна особистість без лідерських якостей може не зуміти втілити свої ідеї в життя та повести за собою інших.

Синергія лідерства й креативності є рушійною силою професійного становлення успішного фахівця. Лідерство забезпечує здатність до візіонерства, тобто формування перспективного бачення та стратегічного напрямку, що є початковою точкою для креативних ідей. Воно також передбачає здатність мотивувати та надихати інших на спільну роботу над новими проєктами, створюючи сприятливе середовище для прояву колективної креативності.

Водночас, креативність збагачує лідерство, дозволяючи знаходити нестандартні рішення у складних ситуаціях, мислити за межами встановлених шаблонів та виявляти нові можливості там, де інші бачать лише перешкоди (табл. 1).

Таблиця 1. Моделі розвитку лідерського та креативного потенціалів здобувачів вищої освіти

Рівень розвитку потенціалів	Основна мета та фокус	Ключові дії та інструменти	Очікувані результати
Інституційний	Створення сприятливого середовища та системних умов для всебічного розвитку лідерства та креативності в межах ЗВО. Забезпечення сталості та масштабованості ініціатив.	Розробка інноваційних освітніх програм та гнучких навчальних планів. Впровадження міждисциплінарних курсів. Заохочення проектної та наукової діяльності. Формування інфраструктури (інноваційні лабораторії, хакатони, бізнес-інкубатори). Розвиток корпоративної культури, що підтримує лідерство та креативність серед усіх учасників освітнього процесу.	ЗВО як центр інновацій та розвитку. Висока адаптивність освітніх програм до вимог ринку. Формування інституційної культури підтримки лідерства та креативності. Збільшення кількості інноваційних проєктів та ідей.
Індивідуальний	Персоналізований розвиток лідерських та креативних якостей кожного здобувача освіти, враховуючи його унікальні здібності та потреби.	Індивідуальні освітні траєкторії. Коучинг та менторство. Психологічна підтримка та консультування. Самостійна робота над проєктами, що відповідають особистим інтересам. Методики самодіагностики лідерських та креативних якостей. Розробка індивідуальних планів розвитку та рефлексивні практики.	Розкриття унікального лідерського стилю та креативних здібностей. Розвиток самостійності, самосвідомості та відповідальності. Посилення внутрішньої мотивації до самовдосконалення. Здатність до ефективного самоменеджменту та саморозвитку.
Груповий	Розвиток лідерських та креативних потенціалів через командну взаємодію, колективне вирішення завдань та групову динаміку.	Командні тренінги та семінари. Групові дискусії та мозкові штурми. Рольові та ділові ігри. Розробка спільних проєктів, що вимагають колективної роботи. Стимулювання обміну ідеями та досвідом. Формування навичок вирішення конфліктів у команді та ефективної комунікації.	Формування сильних командних гравців та лідерів. Розвиток навичок співпраці, делегування та взаємодії. Підвищення колективної креативності та здатності до інновацій. Здатність ефективно працювати в мультидисциплінарних командах.

Креативні лідери здатні генерувати інноваційні стратегії, розробляти унікальні підходи до управління та вирішувати проблеми в умовах обмежених ресурсів або високої конкуренції. У професійному становленні ця синергія дозволяє випускникам вищих навчальних закладів не лише адаптуватися до вимог ринку праці, а й стати активними його трансформаторами, створюючи додану вартість та інноваційні продукти чи послуги (табл. 1).

Оцінка результативності застосування сепарованих методів є критично важливою для підтвердження ефективності інтегративного підходу та подальшого вдосконалення програм розвитку. Це вимагає використання як кількісних, так і якісних показників (табл. 2).

Систематична оцінка дозволяє не лише підтвердити ефективність застосованих методів, а й виявити їхні сильні та слабкі сторони, що є основою для постійного вдосконалення методології розвитку лідерського та креативного потенціалів у системі вищої освіти.

Висновки. У сучасному світі, що характеризується швидкими глобальними змінами, невизначеністю та викликами, зокрема в умовах воєнного стану, розвиток лідерського та креативного потенціалів здобувачів вищої освіти є критично важливим завданням. Ефективне сепарування та адаптація сучасних наукових методів управлінських досліджень дозволяють оптимізувати освітній процес, формуючи фахівців, здатних до інновацій, адаптації та ефективного лідерства.

Проведений аналіз публікацій підтверджує актуальність Lean-підходів, гнучких методик (OKR, PDCA) та корпоративних практик у контексті підвищення ефективності та інноваційності. Ці методи, хоча й походять з бізнес-середовища, демонструють значний потенціал для адаптації у вищій освіті, сприяючи розвитку «м'яких» навичок та проактивного мислення у студентів.

Основний матеріал дослідження розкриває сутність управлінських досліджень у вищій освіті як багатогранної галузі, що інтегрує менеджмент, педагогіку, психологію та соціологію. Під «сепаруванням методів» розуміється цілеспрямований відбір, розмежування та адаптація найбільш релевантних та ефективних інструментів, що відповідають критеріям ефективності, адаптивності та інтердисциплінарності. Це дозволяє створити цілісний методологічний апарат, що включає класичні, інноваційні, соціально-психологічні та креативні методики.

Формування лідерського потенціалу охоплює розвиток емоційного інтелекту, стратегічного мислення та командної взаємодії, що інтегрується через кейс-стаді, рольові ігри та проєктну діяльність. Розвиток креативного потенціалу стимулюється створенням атмосфери психологічної безпеки, заохоченням допитливості, впровадженням інтерактивних семінарів та проєктної діяльності, спрямованих на генерування нестандартних рішень. Кінцевою метою є формування інноваційного освітнього середовища, що підтримує ризик та експеримент.

Визначено, що лідерський та креативний потенціали взаємно підсилюють одне одного, створюючи синергетичний ефект у професійному становленні фахівця. Лідерство забезпечує візіонерство та здатність

мотивувати, тоді як креативність дозволяє знаходити нестандартні рішення та інноваційні стратегії.

Таблиця 2. Індикатори ефективності аплікації сепарованих методологій у розвитку потенціалів

Категорія індикаторів	Концептуалізація та дескрипція	Імплементаційні деталі та вимірювальні парадигми
Квантифікабельні індикатори	Метричні показники, що дозволяють об'єктивну агрегацію та статистичну репрезентацію динаміки прогресу в розвитку атрибутів лідерства та креативності.	Динаміка когнітивно-поведінкових профілів: Трансформація показників розвитку лідерського та креативного континууму, детермінована результатами психометричного тестування (наприклад, оцінка емоційного інтелекту (EQ) за стандартизованими шкалами, дивергентного мислення з використанням тесту Торренса або Гілфорда).
		Проектна продуктивність та інноваційний імператив: Емпіричний облік обсягу та якісного рівня впроваджених студентських проєктів, що демонструють інноваційну деривацію та експліцитний лідерський потенціал (наприклад, кількість прототипів, втілених ідей, успішних пілотів).
		Академічна та позанавчальна активність: Верифікація участі здобувачів у галузевих конкурсах, предметних олімпіадах, стартап-акселераційних програмах та хакатонах.
		Пост-академічна успішність: Кореляція між рівнем розвитку потенціалів та показниками кар'єрного зростання випускників на ринку праці (наприклад, частка випускників, які обіймають керівні позиції, або які заснували власні успішні підприємницькі ініціативи).
Квалітативні індикатори	Наративні та інтерпретативні дані, що забезпечують глибинне розуміння трансформаційних процесів у поведінці, установках та особистісному становленні здобувачів.	Казуїстичний аналіз успішної аплікації: Систематичний розгляд та експертна оцінка прецедентів успішного застосування лідерських та креативних компетенцій у гіпотетичних та реальних кризових сценаріях або інноваційних проєктах.
		Перцептивний фідбек стейкхолдерів: Систематизований зворотний зв'язок від викладацького складу, менторів, галузевих експертів та потенційних роботодавців стосовно еволюційних змін у поведінкових паттернах та професійних компетенціях студентів.
		Обсервація та мікроаналіз групової інтеракції: Емпіричне спостереження за динамікою групової взаємодії та ефективністю функціонування команд в умовах навчальних чи проєктних завдань.
		Глибинні інтерв'ю та сфокусовані дискусії: Організація та фасилітація фокус-груп та персоналізованих інтерв'ю з метою отримання багатоаспектного та рефлексивного розуміння впливу освітніх програм на комплексний розвиток особистісного потенціалу.

Моделі розвитку цих потенціалів розглядаються на інституційному, індивідуальному та груповому рівнях, що передбачає системний підхід до формування лідерських та креативних якостей.

Оцінка результативності застосування сепарованих методів є ключовою для підтвердження ефективності інтегративного підходу. Вона базується на кількісних індикаторах (динаміка когнітивно-поведінкових профілів, проєктна продуктивність, академічна та позанавчальна активність, пост-академічна успішність) та якісних індикаторах (казуїстичний аналіз, перцептивний фідбек стейкхолдерів, обсервація групової інтеракції, глибинні інтерв'ю). Систематична оцінка дозволяє постійно вдосконалювати методологію розвитку потенціалів.

Таким чином, дослідження підкреслює необхідність інтеграції сучасних управлінських методів у систему вищої освіти для цілеспрямованого розвитку лідерського та креативного потенціалів здобувачів. Це забезпечить підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно функціонувати та інновувати в умовах сучасних викликів, сприяючи сталому розвитку України.

1. Багорка М. О., Писаренко В. В., Кадирус І. Г., Юрченко Н. І. Антикризисний маркетинг: навч. посіб. Дніпро: Журфонд, 2022. 344 с.

2. Близнюк А. О., Кудрявцева О. В. Сучасні методи інноваційного управління підприємством. Економіка транспортного комплексу. 2023. №41. С. 32-32.

3. Волкова Н. В., Кіп'ятков В. С. Управлінські стратегії аграрних підприємств як інструмент досягнення конкурентних переваг на ринку. Вісник Полтавського державного аграрного університету (Серія «Економіка, управління та фінанси»). 2024. Випуск 2. С. 44-51.

4. Вороніна В.Л., Ішейкін Т.Є. Стратегічне управління людськими ресурсами організації: партисипативне лідерство та корпоративна культура самоосвіти. Вісник Полтавського державного аграрного університету (Серія «Економіка, управління та фінанси»). 2024. Випуск 1. С. 3-8.

5. Колос І. В., Омеляненко Т. В., Калінін, О. В. Запровадження lean-інструментарію в операційному менеджменті підприємства. Economic Synergy. 2024. №4. С. 113-124.

6. Макаренко П., Миколенко І., Репіна М. Інноваційне управління галуззю рослинництва на підприємстві. Економіка та суспільство. 2022. №44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-105>

7. Писаренко С., Михайлова О., Нестеренко Р. Особливості управління персоналом підприємства на основі lean-технологій. Економіка та суспільство. 2021. №31. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-54>

8. Прокіпєць О. К., Петруша О. О. Важливість впровадження «Lean production» на українських харчових підприємствах в умовах військового стану. Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті: матеріали 89-ї Міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів, 3–7 квітня 2023 р., м. Київ. Київ: НУХТ, 2023. Ч. 1. С. 110.

9. Chernovanova H., Lepeyko T., Vasylyk S., Nemashkalo K., Nechyporuk O. Conceptual principles of labor intensity determination for rationing of innovative work at the enterprise. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2023. Vol. 4(51). pp. 480–490.

10. Khodakivska O., Voronko-Nevidnycha T. Integration of Agile methods into the management system as a tool for increasing the effectiveness of strategic management in the agri-food sector. Ekonomika APK. 2023. Vol. 30.2. pp. 49-56.

1. Bahorka M. O., Pysarenko V. V., Kadyrus I. H., Yurchenko N. I. Antykryzovyi marketynh: navch. posib. Dnipro: Zhurfond, 2022. 344 s.

2. Blyzniuk, A. O., & Kudriavtseva, O. V. (2023). Suchasni metody innovatsiinoho upravlinnia pidpriemstvom. Ekonomika transportnoho kompleksu, (41), 32-32.

3. Volkova N. V., Kipiatkov V. S. Upravlinski stratehii ahrarnykh pidpriemstv yak instrument dosiahnennia konkurentnykh perevah na rynku. Visnyk Poltavskoho derzhavnoho ahrarnoho universytetu (Seriia «Ekononika, upravlinnia ta finansy»). 2024. Vypusk 2. S. 44-51.

4. Voronina V.L., Ishcheikin T.Ie. Stratehichne upravlinnia liudskymy resursamy orhanizatsii: partysypatyvne liderstvo ta korporativna kultura samoosvity. Visnyk Poltavskoho derzhavnoho ahrarnoho universytetu (Seriiia «Ekonomika, upravlinnia ta finansy»). 2024. Vypusk 1. S. 3-8.
5. Kolos, I. V., Omelianenko, T. V., & Kalinin, O. V. (2024). Zaprovdzhennia lean-instrumentarii v operatsiinomu menedzhmenti pidpriemstva. *Economic Synergy*, (4), 113–124.
6. Makarenko, P., Mykolenko, I., & Riepina, M. (2022). Innovatsiine upravlinnia haluzziu roslynnytstva na pidpriemstvi. *Ekonomika ta suspilstvo*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-105>
7. Pysarenko, S., Mykhailova, O., & Nesterenko, R. (2021). Osoblyvosti upravlinnia personalom pidpriemstva na osnovi lean-tekhnologii. *Ekonomika ta suspilstvo*, (31). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-54>
8. Prokipets, O. K., & Petrusha, O. O. (2023). Vazhlyvist vprovadzhennia «Lean production» na ukrainskykh kharchovykh pidpriemstvakh v umovakh viiskovoho stanu. *Naukovi zdobutky molodi – vyryshenniu problem kharchuvannia liudstva u XXI stolitti: materialy 89-yi Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii molodykh uchenykh, aspirantiv i studentiv*, 3–7 kvitnia 2023 r., m. Kyiv. Kyiv: NUKhT, 2023. Ch. 1. C. 110.
9. Chernoianova H., Lepeyko T., Vasylyk S., Nemashkalo K., Nechyporuk O. Conceptual principles of labor intensity determination for rationing of innovative work at the enterprise. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. Vol. 4(51). pp. 480–490.
10. Khodakivska O., Voronko-Nevidnycha T. Integration of Agile methods into the management system as a tool for increasing the effectiveness of strategic management in the agri-food sector. *Ekonomika APK*. 2023. Vol. 30.2. pp. 49-56.